

Nazorg bij restverontreiniging na bodemsanering

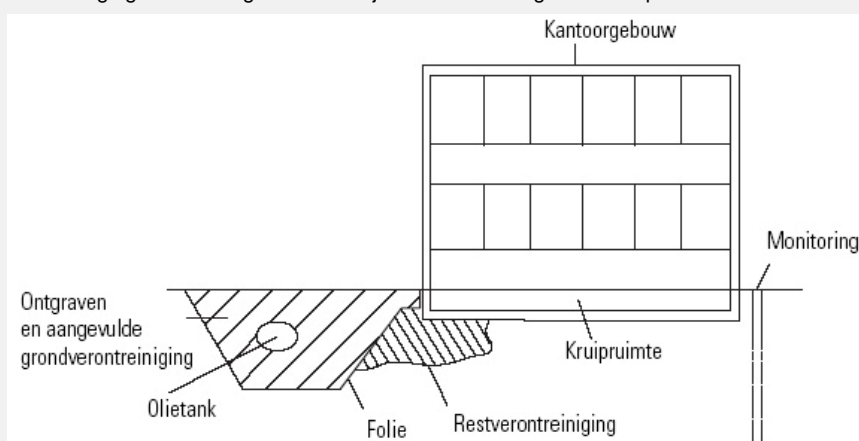
Deze 5-minutenversie bevat de essentie van de uitkomsten van het onderzoek naar nazorg bij restverontreiniging na bodemsanering van de provincie Noord-Holland.

Aanleiding

In 1980 kwam in Nederland het gifschandaal in Lekkerkerk aan het licht. Een hele nieuwbouwwijk bleek gebouwd te zijn op sterk verontreinigde grond. De opschudding na de vondst van het gif was aanleiding om uiteindelijk in 1987 de Wet bodembescherming in te voeren, met daarin de voorwaarden die (kunnen) worden verbonden aan het verrichten van handelingen in of op de bodem. Bodemsanering is het beperken en zoveel mogelijk ongedaan maken van bodemverontreinigingen. Bodemverontreinigingen die een risico vormen voor mens of milieu worden bij voorkeur weggehaald. Dat is echter niet altijd mogelijk of gewenst. Vaak kan het technisch niet, of niet helemaal, bijvoorbeeld omdat het onder een gebouw ligt. Een andere reden kan zijn dat saneren zo duur is dat de kosten en de opbrengst (verminderd milieurisico) niet langer in een verantwoorde verhouding staan. Indien een restverontreiniging in de bodem achterblijft en beperkingen in het gebruik van de bodem en/of maatregelen in het belang van de bescherming van de bodem noodzakelijk zijn, is er sprake van nazorg.

Voorbeeld: Nazorg bij isolatie van de restverontreiniging

Op een groot industrieterrein is een nabij een kantoorgebouw gelegen olietank verwijderd. Daarbij is tevens alle grondverontreiniging buiten het gebouw verwijderd. Onder het gebouw is sprake van een restverontreiniging met minerale olie in de grond.

Tussen de schone aanvulling van de ontgravingsput en de restverontreiniging onder het gebouw is een kunststof-folie aangebracht. Zoals vastgelegd in het saneringsplan, zal de restverontreiniging pas worden verwijderd wanneer het kantoorgebouw zal worden gesloopt. Om eventuele verspreiding van de restverontreiniging of uitdamping naar het gebouw vast te kunnen stellen, zullen jaarlijks grondwatermonsters worden genomen uit de 3 geplaatste peilbuizen. (Bron:www.bodemrichtlijn.nl)

De Rekenkamer heeft in de provincie Noord-Holland onderzoek gedaan de plantoetsing en handhaving bij nazorg. Ook is een aanvullend dossieronderzoek uitgevoerd bij 11 nazorglocaties.

Vraagstelling

Heeft de provincie voldoende grip op de nazorg bij restverontreiniging na bodemsanering?

Conclusies en aanbevelingen

Algemene conclusie: De provincie heeft redelijk grip op de nazorg bij restverontreiniging na bodemsanering.

De provincie heeft haar taak als plantoetsers redelijk op orde, maar vult haar taak als toezichthouder/handhaver beperkt in. Ook wat betreft de registratie zijn nog verbeteringen mogelijk. Deze conclusie is gebaseerd op deelconclusies 1 t/m 3.

Deelconclusie 1: Goed overzicht van nazorglocaties, achterliggende informatie is goed toegankelijk maar kenmerken zijn niet altijd volledig geregistreerd.

Het overzicht van de nazorglocaties is uit het bodeminformatiesysteem te verkrijgen en de onderliggende dossierstukken zijn overzichtelijk opgeslagen. Uit het dossieronderzoek blijkt dat de registratie van de kenmerken van de nazorglocaties niet geheel op orde is. Het gaat dan met name om de registratie van gegevens die betrekking hebben op de achtergebleven restverontreiniging. Ook de registratie bij het Kadaster bleek niet volledig te zijn. De oorzaken hiervoor zijn verschillend.

Aanbevelingen:

1. *Vraag GS om de registratie van nazorglocaties in het bodeminformatiesysteem op orde te brengen.*
2. *Vraag GS om contact met het Kadaster op te nemen om gezamenlijk afspraken te maken om de registratie bij het Kadaster te verbeteren.*
3. *Overweeg om informatie over nazorglocaties publiek toegankelijk te maken, zodat het waarschijnlijker is dat perceeleigenaren en gebruikers goed op de hoogte zijn van de beperkingen.*

Deelconclusie 2: Toetsing van nazorgplannen redelijk op orde en goed navolgbaar.

Toetsing op de nazorg gebeurt in de meeste gevallen op basis van evaluatierapporten. In de checklists die hierbij gebruikt worden, ontbreken veel van de te toetsen wettelijke criteria. Daar waar een apart nazorgplan wordt ingediend voor het toetsen van de nazorg wordt wel een goede checklist gebruikt. In de praktijk blijkt overigens dat de wettelijke criteria waaraan getoetst moet worden veelal wel zijn opgenomen in de beschikkingen. Verder blijkt uit het dossieronderzoek dat in de beschikking op het saneringsplan de expliciete afweging tussen de gekozen saneringsdoelstelling aan de ene kant en de omvang van de nazorg en gebruiksbepalingen aan de andere kant meestal niet is vastgelegd. Daarnaast is de afgesproken nazorg van vóór 2006 niet altijd duidelijk vastgelegd. Ook zijn niet alle vereiste aspecten in de procedure(s) voor het nemen van beschikkingen op het nazorgplan opgenomen.

Aanbevelingen:

4. *Vraag GS om ervoor te zorgen dat de evaluatierapporten en nazorgplannen worden getoetst aan alle criteria uit wet en regelgeving.*
5. *Vraag GS in de beschikking op het saneringsplan duidelijk te maken dat bij de gekozen saneringsdoelstelling de nazorgmaatregelen en gebruiksbepalingen zoveel mogelijk zijn beperkt.*
6. *Vraag GS ervoor te zorgen de procedure voor het nemen van beschikkingen op het nazorgplan aan te vullen met de ontbrekende aspecten, zoals hoe de evaluatie van de nazorg moet plaatsvinden en hoe de status van nazorglocaties moet worden beoordeeld.*
7. *Vraag GS om, indien een nazorgdossier van vóór 2006 in het kader van toezichtsactiviteiten in beeld is, te bekijken of een nieuwe beschikking nodig is.*

Deelconclusie 3: Beperkt toezicht op en handhaving van nazorglocaties.

Het toezicht op nazorglocaties is beperkt tot:

(1) het controleren van monitoringsrapportages. Uit het dossieronderzoek blijkt echter dat er regelmatig afwijkingen in de nazorg plaatsvinden (zoals het niet of niet tijdig indienen van een monitoringsrapportage) en dat de provincie daar geen actie op onderneemt.

(2) fysieke controles indien hier aanleiding voor is als gevolg van (a) een melding van degene die bepaalde activiteiten op een locatie wil uitvoeren (zoals bijvoorbeeld bouwplannen die gemeld moeten worden), (b) een signaal van een oplettende burger, de politie, de gemeente, etc. (het zogeheten "piepsysteem") of (c) wanneer een locatie opvalt tijdens een algemene surveillance.

Het structureel inplannen van fysieke controles op basis van een risico-inschatting per nazorglocatie, zoals wel bij de saneringslocaties wordt gedaan, gebeurt nog niet. De ambtelijke organisatie heeft aangegeven dat zij zich buigen over een systematiek om de risico's in de nazorgfase van de sanering te bepalen om het toezicht te kunnen prioriteren. In 2010/2011 hebben wel in bredere zin controlebezoeken plaatsgevonden op locaties, waar werd gegraven in verontreinigde grond en dit niet gemeld was bij de provincie, terwijl dit wel had moeten. Hierbij zijn zowel nazorglocaties als nog niet gesaneerde locaties bezocht. Bij 25% van de graafwerkzaamheden op deze locaties bleek dat directe risico's waren ontstaan voor mens, dier en milieu, doordat zonder vergunning was gegraven in verontreinigde grond. De provincie heeft daar waar nodig actie ondernomen en de graafwerkzaamheden laten stilleggen.

Aanbevelingen:

8. *Vraag GS om de risico-gestuurde handhaving te verbeteren.*
9. *Vraag GS te bewaken dat monitoringsrapportages tijdig worden ingediend.*
10. *Vraag GS om de handhavingsactie die is uitgevoerd ten behoeve van het onderzoek naar niet gemelde graafwerkzaamheden in verontreinigde grond periodiek te herhalen om te bepalen of de afgesproken verbeteracties voldoende vruchten afwerpen.*

Meer informatie

Dit onderzoek heeft geresulteerd in het rapport *Nazorg bij restverontreiniging na bodemsanering – provincie Noord-Holland*. Het rapport en persbericht vindt u op onze website www.randstedelijke-rekenkamer.nl. Voor meer informatie kunt u zich wenden tot Arjan Wiggers, wiggers@randstedelijke-rekenkamer.nl, tel. (020) 58 18 585.